

Blanketní stížnost

V případě, kdy v blanketní stížnosti obviněný sdělí lhůtu pro doplnění stížnosti, byť ji definuje relativně neurčitým pojmem „bez zbytečného odkladu“ od učinění určitého úkonu, a tuto lhůtu zjevně nedodrží, není povinností orgánu rozhodujícího o stížnosti obviněnému stanovit novou lhůtu pro doplnění a vyčkávat s rozhodnutím jejího uplynutí. Rozhodne-li za této situace orgán činný v trestním řízení o blanketní stížnosti, aniž by obviněnému stanovil novou lhůtu k jejímu doplnění, nelze to považovat za porušení práva na spravedlivý proces podle článku 36 odst. 1 Listiny, ani práva na obhajobu podle článku 40 odst. 3 Listiny.

(Nález Ústavního soudu České republiky sp.zn. III.ÚS 1230/24 ze dne 22.10.2024)

Ústavní soud rozhodl o ústavní stížnosti stěžovatelky V. B., zastoupené Mgr. K.M., advokátem, se sídlem P., proti usnesení Okresního státního zastupitelství v Teplicích ze dne 19. dubna 2024 č. j. 2 ZT 59/2024-12, za účasti Okresního státního zastupitelství v Teplicích, jako účastníka řízení, tak, že ústavní stížnost se zamítá.

Z odůvodnění:

I. Předchozí průběh řízení a vymezení věci

1. Ústavní stížností podle článku 87 odst. 1 písm. d) Ústavy České republiky (dále jen "Ústava") a § 72 a násl. zákona o Ústavním soudu se stěžovatelka domáhá zrušení napadeného rozhodnutí s tvrzením, že jí bylo porušeno její právo na spravedlivý proces podle článku 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen "Listina") a právo na obhajobu podle článku 40 odst. 3 Listiny.

2. Proti stěžovatce bylo usnesením Policie České republiky, Obvodního ředitelství policie Praha IV, Služby kriminální policie a vyšetřování, 3. oddělení hospodářské kriminality ze dne 27. 7. 2022 č. j. KRPA-167814-93/TČ-2021-001493 zahájeno trestní stíhání pro podezření ze spáchání trestných činů podvodu podle § 209 odst. 1, odst. 4 písm. d) trestního zákoníku a poškození věřitele podle § 222 odst. 1 písm. a), odst. 3. písm. a) trestního zákoníku.

3. Trestného činu podvodu se měla stěžovatelka dopustit, stručně řečeno, tím, že v roce 2015 uzavřela s poškozenou ústní dohodu o zapůjčení finančních prostředků ve výši 4 700 000 Kč a jako zástavu předala poškozené černý diamant, o němž tvrdila, že jeho hodnota je 3 000 000 Kč, přičemž jeho skutečná hodnota byla pouze necelých 9 310 Kč. Finanční prostředky podle dohody stěžovatelka poškozené nevrátila, čehož si stěžovatelka měla být s ohledem na svou finanční situaci od počátku vědoma.

4. Proti usnesení o zahájení trestního stíhání podala stěžovatelka dne 8. 8. 2022 blanketní stížnost, kterou dodatečně odůvodnila dne 12. 9. 2022. Státní zástupce Okresního státního zastupitelství v Teplicích následně dne 20. 4. 2023 usnesením č. j. 1 ZT 282/2022-18 stížnosti částečně vyhověl a ve vztahu k podezření ze spáchání trestného činu podvodu příslušnou část usnesení o zahájení trestního stíhání zrušil.

5. Dne 21. 2. 2024 bylo usnesením Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Ústeckého kraje, Služby kriminální policie a vyšetřování, Územního odboru Teplice, oddělení hospodářské

kriminality č. j. KRPU-108125-97/TČ-2023-040981 opětovně zahájeno trestní stíhání stěžovatelky pro trestný čin podvodu vymezený výše.

6. Proti tomuto usnesení podala stěžovatelka dne 26. 2. 2024 blanketní stížnost s příslibem dalšího odůvodnění po nahlédnutí do spisu. K nahlížení do spisu obhájcem stěžovatelky došlo dne 29. 2. 2024.

7. Stížnost byla nyní napadeným usnesením Okresního státního zastupitelství v Teplicích ze dne 19. 4. 2024 č. j. 2 ZT 59/2024-12 zamítnuta jako nedůvodná.

II. Argumentace stěžovatelky

8. Stěžovatelka tvrdí, že postupem okresního státního zastupitelství bylo zasaženo do jejího práva na spravedlivý proces a práva na obhajobu. Má za to, že státní zástupce okresního státního zastupitelství měl vyčkat avizovaného doplnění odůvodnění stížnosti, případně ji vyzvat k odůvodnění v jím stanovené lhůtě. Státní zástupce neponechal stěžovatelce dostatečný prostor pro vyjádření a rozhodoval na základě neúplných, jednostranných informací. Na podporu svých tvrzení uvádí četnou judikaturu Ústavního soudu týkající se blanketních podání v trestním řízení a lhůt pro jejich doplnění.

9. K době potřebné k doplnění stížnosti uvádí, že souběžně s nyní projednávanou věcí probíhá před Obvodním soudem pro Prahu 4 pod sp. zn. 1 T 148/2023 trestní řízení, v němž byla obžalována a nepravomocně odsouzena za trestný čin poškozování věřitele, který úzce souvisí s nynějším případem. V uvedené věci proběhlo hlavní líčení dne 29. 2. 2024 a písemné vyhotovení rozsudku bylo doručeno stěžovatelce až dne 15. 4. 2024. Uvedený rozsudek byl jedním z důležitých hledisek při koncipování obhajoby v nyní projednávané věci.

10. Státní zastupitelství neuvedlo důvody, které by ospravedlňovaly nezbytnost rozhodnout o stížnosti urychleně. Stížnost proti usnesení o zahájení trestního stíhání nemá odkladný účinek. První blanketní stížnost proti usnesení o zahájení trestního stíhání ze dne 27. 7. 2022 stěžovatelka doplnila více než po měsíci a okresnímu státnímu zastupitelství trvalo sedm měsíců, než o ní rozhodlo. Policejnímu orgánu trvalo dalších jedenáct měsíců, než vydal druhé usnesení o zahájení trestního stíhání. Náhlý tlak na rychlé vyřízení věci podle stěžovatelky pramení spíše z dosavadní délky řízení zaviněné orgány činnými v trestním řízení.

III. Vyjádření účastníka a replika stěžovatelky

11. Ústavní soud si vyžádal vyjádření Okresního státního zastupitelství v Teplicích a seznámil se rovněž s obsahem spisu vedeného Policií České republiky, Krajským ředitelstvím policie Ústeckého kraje, Službou kriminální policie a vyšetřování, Územním odborem Teplice, oddělením hospodářské kriminality pod sp. zn. KRPU-108125-97/TČ-2023-040981.

12. Okresní státní zástupce ve svém vyjádření uvedl, že stěžovatelka měla dostatečný časový prostor na doplnění odůvodnění stížnosti. Obhájce stěžovatelky při podání stížnosti avizoval, že ji odůvodní bez zbytečného odkladu po nahlédnutí do spisu. Do spisu nahlédl dne 29. 2. 2024 a do vydání rozhodnutí státního zástupce o stížnosti měl dostatek prostoru (49 dní). Státní zástupce neregistruje jakoukoliv námitku stěžovatelky týkající se rozhodnutí o stížnosti bez vyčkání jejího odůvodnění, ani jakýkoliv její podnět k přezkoumání postupu policejního orgánu či dozorového státního zástupce. V průběhu vyšetřování byla plně zachována práva obhajoby. Stěžovatelce a jejímu obhájci byl dán dostatečný prostor k účinné obhajobě.

13. V replice stěžovatelka vytýká státnímu zástupci okresního státního zastupitelství, že ve svém vyjádření zcela odhlíží od souvisejících skutečností významných pro otázku, kdy se mohla ke stížnosti

účinně vyjádřit. Nyní projednávané řízení podle ní úzce souvisí s trestním řízením vedeným Obvodním soudem pro Prahu 4 pod sp. zn. 1 T 148/2023. Posouzení skutkových okolností, které jsou stěžovatelce v uvedeném řízení kladeny za vinu, je klíčové pro posouzení nynější věci. V obou řízeních je totiž nutno zodpovědět otázku, jakým majetkem stěžovatelka disponovala v době skutku. Obvodní soud pro Prahu 4 vynesl dne 29. 2. 2024 v uvedené věci rozsudek, proti kterému stěžovatelka podala odvolání, jemuž Městský soud v Praze dne 24. 7. 2024 vyhověl a prvostupňový rozsudek zrušil. S ohledem na průběh uvedeného trestního řízení nemohla stěžovatelka své vyjádření zaslat dříve. Státní zástupce jí měl buď stanovit přiměřenou lhůtu, nebo vyčkat doplnění stížnosti.

IV. Procesní předpoklady řízení před Ústavním soudem

14. Ústavní soud posoudil splnění procesních předpokladů řízení a shledal, že ústavní stížnost byla podána včas oprávněnou stěžovatelkou, která byla účastnicí řízení, v němž bylo napadené rozhodnutí vydáno, a Ústavní soud je k jejímu projednání příslušný. Stěžovatelka je právně zastoupena v souladu s § 29 až 31 zákona o Ústavním soudu a ústavní stížnost je přípustná, neboť stěžovatelka vyčerpala všechny zákonné procesní prostředky k ochraně svého práva (§ 75 odst. 1 téhož zákona a contrario).

V. Posouzení důvodnosti ústavní stížnosti

15. Ústavní soud je podle článku 83 Ústavy soudním orgánem ochrany ústavnosti a tuto svoji pravomoc vykonává mimo jiné tím, že ve smyslu článku 87 odst. 1 písm. d) Ústavy rozhoduje o ústavní stížnosti proti pravomocnému rozhodnutí a jinému zásahu orgánů veřejné moci do ústavně zaručených základních práv a svobod [srov. též ustanovení § 72 odst. 1 písm. a) zákona o Ústavním soudu]. Ústavní soud není součástí soustavy obecných soudů a není ani povolán k instančnímu přezkumu jejich rozhodnutí. Směřuje-li ústavní stížnost proti rozhodnutí vydanému v trestním řízení, není samo o sobě významné, je-li namítána jeho věcná nesprávnost. Jeho pravomoc je založena výlučně k přezkumu rozhodnutí z hlediska dodržení ústavněprávních principů, tj. zda v řízení (rozhodnutím v něm vydaným) nebyly dotčeny ústavně zaručené práva nebo svobody jeho účastníka, zda řízení bylo vedeno v souladu s těmito principy a zda lze řízení jako celek pokládat za spravedlivé.

16. Porušení svých základních práv spatřuje stěžovatelka v tom, že okresní státní zástupce zamítl její stížnost proti usnesení o zahájení trestního stíhání, aniž by vyčkal jí avizovaného doplnění stížnosti a umožnil jí tak předložit námitky zpochybňující zákonnost trestního stíhání. Ústavní soud proto ústavní stížnost posoudil zejména optikou práva na spravedlivý proces ve smyslu článku 36 odst. 1 Listiny a práva na obhajobu podle článku 40 odst. 3 Listiny, a to ve vztahu k posouzení pravidel řádně vedeného stížnostního řízení podle trestního řádu.

17. K otázce blanketního opravného prostředku uvedl Ústavní soud v nálezu ze dne 4. 6. 1998 sp. zn. III. ÚS 308/97 (N 63/11 SbNU 119), že je především věcí toho, kdo takový opravný prostředek podal, aby si přiměřeným způsobem vytvořil situaci, za níž by mohlo být soudem v době rozhodování o něm přihlédnuto ke všemu, co v následném, a tedy opožděném odůvodnění přednesl. V praxi jde především o oznámení obhájce soudu, že blanketní stížnost dodatečně písemně odůvodní, a sdělení lhůty, ve které toto odůvodnění doručí.

18. Z judikatury Ústavního soudu plyne, že třídní lhůta k podání stížnosti proti usnesení o zahájení trestního stíhání je z ústavněprávního hlediska akceptovatelná. Nicméně je třeba, aby orgány činné v trestním řízení při rozhodování o stížnosti šetřily podstatu a smysl základních práv a svobod. Je jejich povinností zajistit, aby bylo na zákonné úrovni respektováno právo stěžovatele na obhajobu. Ústavní soud v této souvislosti konstatoval, že je-li podána blanketní stížnost, v níž si stěžovatel (obhájce) vyhradil lhůtu pro její odůvodnění, lze na orgán rozhodující o stížnosti klást požadavek, aby buď upozornil stěžovatele (obhájce) na nepřiměřenost jím navržené lhůty a stanovil mu namísto toho lhůtu přiměřenou, nebo aby vyčkal doplnění stížnosti. Pouze výjimečně, kdy aktuální procesní situace

jiný postup neumožňuje, může orgán o stížnosti rozhodnout bez dalšího [srov. nález ze dne 8. 8. 2017 sp. zn. Pl. ÚS 32/16 (N 139/86 SbNU 369; 345/2017 Sb.), nález ze dne 28. 5. 2020 sp. zn. II. ÚS 816/20 (N 106/100 SbNU 243), či nález ze dne 15. 2. 2022 sp. zn. III. ÚS 2934/21]. Důvodem, pro který by bylo možno rozhodnout bez ohledu na avizované doplnění stížnosti a bez předchozího upozornění stěžovatele, nemůže být požadavek na urychlené vyřizování trestních věcí (§ 2 odst. 4 trestního řádu), který je stanoven k ochraně osoby, proti níž se trestní řízení vede. Žádá-li tato osoba, aby bylo s rozhodnutím posečkáno v zájmu její obhajoby, je třeba takový návrh upřednostnit před požadavkem na rychlost řízení (srov. nález ze dne 15. 5. 2020 sp. zn. IV. ÚS 905/20, bod 15).

19. V nálezu ze dne 16. 7. 2020 sp. zn. IV. ÚS 478/20 Ústavní soud připustil, že vyhrazení lhůty pro odůvodnění blanketní stížnosti může být stanoveno i neurčitě. Ústavní soud dovedl, že za této procesní situace je orgán rozhodující o stížnosti povinen stěžovateli určit termín, dokdy musí odůvodnění stížnosti doplnit.

20. V nálezu ze dne 23. 2. 2022 sp. zn. III. ÚS 2934/21 Ústavní soud dospěl k závěru o porušení ústavně zaručených práv tehdejšího stěžovatele za situace, kdy státní zastupitelství rozhodlo o instanční stížnosti proti usnesení o zahájení trestního stíhání, aniž vyčkalo na její stěžovatelem ohlášené doplnění odůvodnění. Takto Ústavní soud rozhodl za situace, kdy státní zastupitelství neověřilo u policejního orgánu, zda již bylo obhájci stěžovatele umožněno nahlédnout do spisu, nestanovilo stěžovateli konkrétní lhůtu pro doplnění blanketního podání a v odůvodnění svého usnesení neuvodlo relevantní důvod pro nutnost vydat rozhodnutí neprodleně (bod 17 citovaného nálezu).

21. V nyní posuzovaném případě Ústavní soud k závěru o porušení základních práv stěžovatelky nedospěl, a to z následujících důvodů. Obhájce stěžovatelky v blanketní stížnosti ze dne 26. 2. 2024 výslovně uvedl, že tuto stížnost "dodatečně odůvodní bez zbytečného odkladu po nahlédnutí do spisu" (č. l. 15 trestního spisu). Nešlo proto o situaci, kdy by stěžovatelka ve svém blanketním podání nestanovila lhůtu žádnou a pouze přislíbila stížnost odůvodnit dodatečně, jak tomu bylo ve věcech vedených pod sp. zn. IV. ÚS 478/20 a III. ÚS 2934/21, v nichž Ústavní soud dovedl povinnost orgánů činných v trestním řízení určit obviněnému nový termín pro doplnění stížnosti. V nynějším případě stěžovatelka sama skrze svého obhájce určila lhůtu k doplnění stížnosti. Byť byla tato lhůta definována relativně neurčitým pojmem "bez zbytečného odkladu", bylo povinností stěžovatelky tuto lhůtu respektovat s ohledem na význam, který je tomuto pojmu i ve světle judikatury obecných soudů i Ústavního soudu připisován. Omezí-li se stěžovatelka v blanketní stížnosti vlastní stanovenou lhůtou, musí následně tuto lhůtu respektovat, případně čelit negativním následkům jejího nedodržení.

22. K povaze lhůty "bez zbytečného odkladu" se soudy v minulosti opakovaně vyjadřovaly v rámci problematiky soukromého i veřejného práva. Nejvyšší soud ve své judikatuře konstatoval, že z časového určení "bez zbytečného odkladu" je třeba dovést, že jde o velmi krátkou lhůtu, jíž je míněno bezodkladné, neprodlené, bezprostřední či okamžité jednání směřující ke splnění povinnosti či k učinění právního úkonu či jiného projevu vůle, přičemž doba trvání lhůty bude záviset na okolnostech konkrétního případu (viz rozsudek ze dne 10. 12. 2013 sp. zn. 32 Cdo 2484/2012, usnesení ze dne 22. 9. 2015 sp. zn. 29 Cdo 2970/2013). Lhůta "bez zbytečného odkladu" přímo neurčuje, v jakém konkrétním časovém okamžiku je třeba konat. Nemusí nutně znamenat, že je třeba konat ihned. Na druhou stranu u jakéhokoliv odkladu konání, který nastane, je třeba vždy v každém jednotlivém případě zjistit, zda se nejedná o odklad zbytečný, a to s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem daného případu (viz rozsudek ze dne 30. 7. 2015 sp. zn. 30 Cdo 530/2014). Podle judikatury Nejvyššího správního soudu jde o lhůtu v řádu dnů, maximálně týdnů, v co nejkratším časovém úseku, přičemž v praxi je nutno tento pojem vykládat podle konkrétního případu (tedy "ad hoc") v závislosti od účelu, k němuž směřuje (srov. například rozsudek ze dne 20. 11. 2008 sp. zn. 6 As 1/2008, ze dne 12. 8. 2010 sp. zn. 9 Afs 20/2010 a ze dne 12. 8. 2010 sp. zn. 9 Afs 21/2010).

Rovněž Ústavní soud v nálezu ze dne 15. 8. 2005 sp. zn. IV. ÚS 314/05 (N 159/38 SbNU 267) konstatoval, že "vágní" pojem "bez zbytečného odkladu" je třeba vykládat vždy s ohledem na okolnosti konkrétního případu.

23. V nyní projednávaném případě si stěžovatelka k doplnění blanketní stížnosti sama prostřednictvím svého obhájce stanovila lhůtu "bez zbytečného odkladu od nahlédnutí do spisu". Již z tohoto slovního vyjádření vyplývá, že za účel dodatečné lhůty pro doplnění stížnosti stěžovatelka označila nutnost obeznámit se s trestním spisem tak, aby mohla řádně uplatnit svou obhajobu v rámci odůvodnění stížnosti. K nahlížení do spisu obhájcem stěžovatelky došlo dne 29. 2. 2024 (č. 1. 19 trestního spisu), přesto do vydání rozhodnutí o stížnosti dne 19. 4. 2024 navzdory uvedenému příslibu stěžovatelka doplnění stížnosti nezaslala. Ústavní soud má za to, že uvedená doba (od nahlížení do spisu dne 29. 2. 2024 do vydání rozhodnutí o stížnosti dne 19. 4. 2024) již nemůže být v nynějším případě považována za bezodkladnou. Stěžovatelka doplnění stížnosti nepředložila ve lhůtě, kterou si ve stížnosti sama určila.

24. Spisový materiál v projednávané trestní věci není extrémně rozsáhlý a nejde o věc přílišně složitou. Z těchto okolností proto nelze dovést povinnost orgánů činných v trestním řízení poskytnout obhajobě delší časový úsek pro přípravu jejich argumentů. Stěžovatelka měla k dispozici dostatečnou dobu, aby na základě informací získaných nahlížením do spisu předložila orgánům činným v trestním řízení své námítky proti zahájení trestního stíhání a mohla efektivně uplatnit svoji obhajobu. Orgánům činným v trestním řízení nelze za této situace vytýkat, pokud dospěly k závěru, že stěžovatelka lhůtu stanovenou v blanketním podání nedodržela, a rozhodly o stížnosti, aniž by jí stanovily novou lhůtu k jejímu doplnění.

25. Na tom nic nemění ani skutečnost, že proti stěžovatelce souběžně probíhalo další trestní řízení v související věci. Avizovanou lhůtu k doplnění stížnosti stěžovatelka jednoznačně navázala na možnost obhajoby seznámit se s trestním spisem. Nebylo úkolem orgánů činných v trestním řízení domýšlet strategii obhajoby a snažit se odhadnout, zda bude s doplněním podání vyčkávat na postup v jiném trestním řízení. Za relevantní z hlediska posouzení postupu okresního státního zastupitelství nelze považovat ani zkušenost stěžovatelky z předchozího průběhu trestního řízení, v němž policejní orgán i státní zastupitelství rozhodovaly v delších časových úsecích.

26. Ústavní soud uzavírá, že v případě, kdy v blanketní stížnosti obviněný sdělí lhůtu pro doplnění stížnosti, byť ji definuje relativně neurčitým pojmem "bez zbytečného odkladu" od učinění určitého úkonu, a tuto lhůtu zjevně nedodrží, není povinností orgánu rozhodujícího o stížnosti obviněnému stanovit novou lhůtu pro doplnění a vyčkávat s rozhodnutím jejího uplynutí. Rozhodne-li za této situace orgán činný v trestním řízení o blanketní stížnosti, aniž by obviněnému stanovil novou lhůtu k jejímu doplnění, nelze to považovat za porušení práva na spravedlivý proces podle článku 36 odst. 1 Listiny, ani práva na obhajobu podle článku 40 odst. 3 Listiny.

27. Ústavní soud dospěl k závěru, že ústavní stížnost není důvodná, neboť napadeným rozhodnutím nebyla porušena ústavně zaručená práva stěžovatelky. Ústavní stížnost proto mimo ústní jednání bez přítomnosti účastníků řízení zamítl.

Další články:

- [Oběť trestného činu](#)
- [Dohoda o vině a trestu](#)
- [Zajištění nároku poškozeného](#)
- [Práva obviněného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vydání příkazu k dodání do výkonu trestu](#)
- [Neoprávněná činnost pro cizí moc](#)
- [Kvalifikace skutku](#)
- [Odnětí věci rozhodujícímu soudci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhradní trest](#)
- [Výkon trestu](#)
- [Účinné vyšetřování \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)